

Nederlandse Ornithologische Unie (NOU)

JAARVERSLAG 2016

De Nederlandse Ornithologische Unie stelt zich ten doel om in Nederland onderzoek aan wilde vogels in Nederland te stimuleren. Dat doet zij door een netwerk te vormen tussen professionele onderzoekers en de vele mensen die in hun vrije tijd vogels onderzoeken. Door deze netwerkfunctie vindt uitwisseling van ideeën plaats en worden ook jonge beginnende onderzoekers gemotiveerd om gedegen onderzoek te gaan doen.

De uitwisseling van kennis vindt primair plaats tijdens landelijke lezingendagen en door het uitgeven van twee tijdschriften. Het tijdschrift *Limosa* is Nederlandstalig en populair-wetenschappelijk, met bijdragen die voornamelijk betrekking hebben op ecologie, gedrag, avifaunistiek en aantalsontwikkeling van in Nederland levende vogels. Het tijdschrift *Ardea* is een Engelstalig wetenschappelijk ornithologisch tijdschrift dat onderscheidend wil zijn door nadruk op langere termijnstudies aan wilde vogelpopulaties en hun leefgebied, duidelijke presentatie van de data en goede leesbaarheid. Het tijdschrift richt zich op de wetenschappelijke gemeenschap, maar streeft naar goede leesbaarheid voor de niet-specialist. Op lezingsdagen en congressen willen we in toenemende mate een betrokkenheid van de leden, in de vorm van presentaties en workshops, waardoor discussie wordt gestimuleerd en de kwaliteit van onderzoek verbetert.

In 2016 heeft het bestuur deze activiteiten met succes vormgegeven, hoewel het nog een uitdaging blijft om jonge en beginnende onderzoekers aan de vereniging te binden en ze te stimuleren om vogelonderzoek te doen. Hierin ligt de belangrijkste uitdaging van het bestuur in de komende jaren.

Leden en abonnees

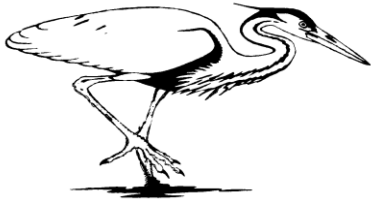
De NOU had eind 2016 619 leden (tegen 599 eind 2015 en 581 eind 2014).

Bestuur

Eind 2016 was het bestuur als volgt samengesteld:

Christiaan Both (voorzitter)
Henk van der Jeugd (secretaris)
Ekko Smith (penningmeester)
Martijn Perk (ledenadministrateur)
Robert Kwak
Ruben Fijn
Bruno Ens
Camilla Dreef
Thomas Laméris
Eva Kok

Maarten Loonen adviseert het bestuur bij de verdere professionalisering van de website en hij onderhoudt samen met Martijn Perk en Henk van der Jeugd de website. Namens de AKN is Frank de Miranda agendalid van het bestuur.

Nederlandse Ornithologische Unie (NOU)

Financiën

Ekko Smit zal tijdens de ALV van 2017 na een lange tijd zijn werkzaamheden als penningmeester en bestuurslid van de NOU beëindigen. Gelukkig hebben we Leen Heemskerk bereid gevonden om zijn taak in het bestuur over te gaan nemen. Tijdens de tweede helft van het jaar hebben Ekko en Leen naast elkaar gewerkt om een goede overdracht van de werkzaamheden te garanderen. Op de Algemene ledenvergadering op 28 januari 2017 zal het bestuur Leen voordragen voor de functie van bestuurslid en penningmeester van de NOU.

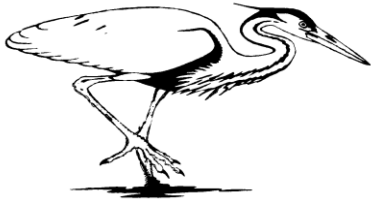
Leen woont in Almere en heeft als registeraccountant jaren gewerkt bij KPMG en Akzo, en heeft nu een eigen bedrijf in accountancy en is parttime docent bij Nijenrode waar hij doceert in externe verslaggeving en hoe een jaarrekening op te maken. Het penningmeesterschap zal daarmee overgaan in goede handen. Leen is projectleider zwarte stern bij de Agrarische Natuurvereniging de Utrechtse Venen sinds 1998.

Ekko Smit is lange tijd een belangrijke spil geweest binnen de NOU. Het penningmeesterschap werd door hem zeer breed ingevuld. Toen Ekko aantrad als penningmeester was de NOU financieel in slechte gezondheid, maar hij kan het bestuur nu verlaten terwijl de financiën dik op orde zijn, en de vereniging zelfs weer licht groeit. Naast de financiën van de NOU deed Ekko ook veel aan de ledenadministratie en verzorgde hij alles wat met de tijdschriftenabonnementen te maken had. In het Dagelijks Bestuur was Ekko degene die de anderen bij de les hield en nam hij veel taken op zich. We beseffen dat we met zijn aanstaande vertrek een belangrijke, bijzondere en zeer gewaardeerde kracht binnen het NOU bestuur verliezen.

De jaarrekening 2016 werd op 13 januari 2017 gecontroleerd door de kascommissie bestaande uit Linus van der Plas en Henrik de Nie en door hen akkoord bevonden. Tijdens de ledenvergadering van 28 januari 2017 wordt de jaarrekening 2016 voorgelegd aan de leden. In diezelfde vergadering zal Linus van der Plas aftreden als lid van de kascommissie, en dient er een nieuw lid gekozen te worden. Er heeft zich nog geen nieuwe kandidaat gemeld. Aanmeldingen graag naar secretaris-nou@tele2.nl

De financiële positie van de NOU is onverminderd goed. Het aantal leden is in 2016, net als in het voorgaande jaar opnieuw gestegen. Kennelijk werpen de recente nieuwe activiteiten zoals het NOU congres hun vruchten af. Er is een flinke reserve opgebouwd. Deze zal de komende tijd iets gaan slinken omdat we bewust meer gaan investeren in activiteiten zoals het NOU congres en de lezingendag. Het bestuur vindt deze investeringen belangrijk. Ook zal de verbouwing van de NOU website enige extra kosten met zich mee gaan brengen.

De contributie is in 2016 niet verhoogd. De abonnementsgelden voor Ardea en Limosa zijn met ingang van 2016 wel iets verhoogd.

Nederlandse Ornithologische Unie (NOU)

Administratie & website (www.nou.nu)

Veel abonnementsgelden en contributies worden inmiddels via automatische incasso's geïnd.

Na enige discussie is besloten de website te vernieuwen en onder te brengen in een zogenaamd 'content management systeem' hetgeen het beheer van de website zal vereenvoudigen. Er is een offerte gevraagd en ontvangen voor de werkzaamheden. In de loop van 2017 zal de nieuwe website gereed zijn.

Themadagen en NOU congres

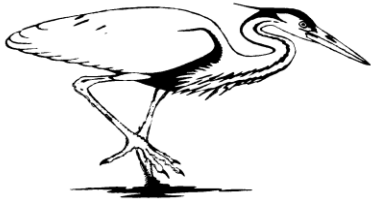
Na het succes van 2015 is er in 2016 voor de tweede keer een meerdaags congres georganiseerd. Zo'n 130 amateur/professioneel vogelonderzoekers en andere geïnteresseerden verzamelden in De Biotoop in Haren (Groningen) van 5 februari t/m 7 februari. Na registratie en koffie opende Christiaan Both het congres op vrijdagavond in een aangenaam verwarmde zaal. Daarna wist Raymond Klaassen de zaal te boeien met een fascinerende synthese over zender- en loggeronderzoek bij vogels en wat dat heeft opgeleverd. Net als vorig jaar was de zaterdag het drukst bezocht en gonsde De Biotoop van de activiteiten. Er waren lezingen, workshops, een live ringsessie, en er werd volop bijgepraat. Nieuw was de speeddate met onderzoekers. 's Avonds bracht filmmaker Ruben Smit een gepassioneerd verhaal over het maken van zijn documentaire 'Levende Rivier'. Daarna was er feest. Zondag waren er opnieuw lezingen, en sloot Bruno Ens het congres af met een boeiende saga over Scholeksters. Als bestuur beschouwen we het congres als groot succes omdat er een mooie uitwisseling plaats vindt van kennis en vaardigheden binnen de Nederlandse vogelonderzoeksgemeenschap. Wel is het duidelijk dat er relatief nog weinig bijdragen van amateuronderzoekers zijn in de vorm van lezingen (maar ook deelname), en daar zouden we graag verandering in zien.

Tijdens de Landelijke Dag in de Reehorst in Ede op 26 november werd een themadag georganiseerd rond het thema '(On)aangepast gedrag in nieuwe habitats'. Er waren acht lezingen van zowel Nederlandse als buitenlandse sprekers over vogels die zich uitstekend weten aan te passen aan nieuwe milieus, maar ook over hoe het mis kan gaan wanneer vogels in zogenaamde 'ecological traps' lopen. Opvallend was het grote aantal verhalen (4 van de 8) over vogels die zich aanpassen aan het stadsmilieu. De lezingen trokken volle zalen en de combinatie met de landelijke Dag kan wederom als een groot succes beschouwd worden.

Omdat tijdens de ALV van 2016 er bij de deelnemers een groot enthousiasme was om in 2017 weer een meerdaags congres te organiseren, heeft het bestuur besloten om dit in 2017 voor de derde keer te doen. Dat congres vindt plaats van 27 t/m 29 januari 2017 te Nunspeet.

Relatie met CDNA en CSNA

Gezamenlijk met de Dutch Birding Association (DBA) heeft de NOU twee commissies. De Commissie Dwaalgasten Nederlandse Avifauna (CDNA) stelt zich tot doel het verzamelen, beoordelen en archiveren van gevallen van zeldzame vogelsoorten en vogelondersoorten in Nederland. Hierbij worden in principe die soorten 'zeldzaam' geacht die in de afgelopen 30 jaar

Nederlandse Ornithologische Unie (NOU)

gemiddeld minder dan tweemaal per jaar in Nederland zijn waargenomen. De CDNA wordt sinds 2016 voorgezeten door Eddy Nieuwstraten. De CDNA functioneert relatief zelfstandig van de NOU en is de afgelopen jaren steeds meer geprofessionaliseerd. De wijze waarop de CDNA gevallen beoordeelt is transparant en democratisch. Er wordt gelet op een brede samenstelling van het team dat de gevallen beoordeelt waarbij alleen wordt gekeken naar expertise. De CDNA staat los van de 'twitcher-gemeenschap'. Over en weer hechten we waarde aan de relatie tussen de NOU en de CDNA en er is geen reden deze relatie te wijzigen. Voor de CDNA vormt de NOU een belangrijke sparringpartner die advies kan geven en kan corrigeren. Het contact tussen NOU en CDNA zal worden vormgegeven door de Avifaunistische Kring Nederland (AKN).

De Commissie Systematiek Nederlandse Avifauna (CSNA) adviseert over systematiek en naamgeving van in Nederland voorkomende vogelsoorten. Het NOU bestuur oriënteert zich momenteel op het ontwikkelen van een visie op het functioneren van de CSNA.

Promotionele activiteiten

De NOU was aanwezig met een stand op de volgende bijeenkomsten:

- NOU congres en themadag (voor- en najaar, deze laatste tijdens de Landelijke Dag van Sovon)
- De tekst van de NOU folder is aangepast en de folder wordt opnieuw vormgegeven in dezelfde stijl als de nieuwe website. In de loop van 2017 zal de nieuwe folder beschikbaar zijn.

De NOU geeft een facebook site en een twitter account. De facebook wordt beheerd door Camilla Dreef, twitter wordt verzorgd door Thomas Lameris.

Op dit moment heeft de NOU pagina op Facebook 928 volgers en gedurende het hele jaar (zie afbeelding) is dat toegenomen. Dynamische informatie zal vanaf 2017 meer via Facebook naar buiten gebracht worden. Door een live-feed zal deze informatie ook op de website zichtbaar zijn. Op deze manier hopen we meer interactie met leden en geïnteresseerden te krijgen.

NOU-bibliotheek

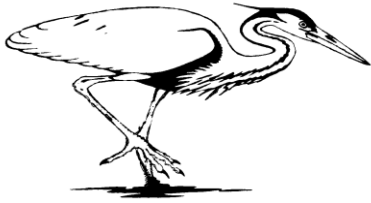
Er zijn geen veranderingen wat betreft de tijdschriftenbibliotheek die bij Sovon is ondergebracht en de boekenbibliotheek die bij de RUG is te vinden. Informatie over de bibliotheek is te vinden op de NOU website.

Tijdschriften

Ardea

In 2016 (jaargang 104) verschenen van *Ardea* de nummers 1 en 2. Begin 2017 zal nummer 3 van jaargang 104 uitkomen.

De digitale verspreiding via BioOne (online platform waar artikelen door derden kunnen worden "gekocht") en de inkomsten hieruit zijn in 2016 helaas niet verder gestegen.

Nederlandse Ornithologische Unie (NOU)

De hoofdredactie bestaat nu uit drie personen: Rob Bijlsma, Theunis Piersma en Bart Kempenaers, en deze wordt ondersteund door een groter redactieteam van veelal jonge ornithologen. Popko Wiersma is redactiesecretaris. In 2017 komt er een themanummer over aalscholvers uit in samenwerking met de Cormorant Research Group.

Er wordt getracht *Ardea* beter onder de aandacht van Vlaamse ornithologen te brengen.

Limosa

In 2016 verscheen van jaargang 88 (2015) nummer 4 en verschenen van jaargang 89 (2016) de nummers 1 en 2. Nummer 3 zal in januari 2017 verschijnen en nummer 4 iets later dit jaar.

De late verschijningsdatum van *Limosa* is een terugkerende zorg van het NOU bestuur. Redactiewerk vindt volledig in vrije tijd plaats en dat maakt het vasthouden aan een strakke planning van verschijningsdata niet eenvoudig.

De digitalisatie van oude nummers van *Limosa* is in 2016 door omstandigheden vrijwel stil komen te liggen. Er wordt gezocht naar mogelijkheden om dit versneld weer op te pakken.

Huib Kluijver Fonds

Het Huib Kluijver Fonds, opgericht 19 november 1981 ter nagedachtenis aan Huib Kluijver (1902-1977), een van de roergangers van de Nederlandse Ornithologische Vereniging en de latere NOU, heeft als statutaire doelstelling "het bevorderen van de ornithologie in de ruimste zin des woords".

In 2015 zijn twee subsidieaanvragen ontvangen, die beide gedeeltelijk zijn gehonoreerd:

Jouke Prop voor ondersteuning van de publicatie van het artikel: *Frontiers in Ecology and Evolution: Climate change and the increasing impact of polar bears on bird populations*.

Herman van Oosten en Stefan Waasdorp is een bijdrage toegezegd voor hun onderzoek naar het vaststellen van de precieze overwinteringslocaties en - verplaatsingen bij tapuiten met GPS-loggers. De benodigde vergunningen voor de studie zijn echter niet losgekomen.

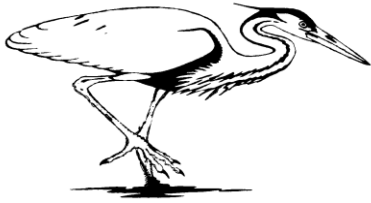
In 2016 heeft de studie aan tapuiten van Herman van Oosten en Stefan Oostdorp een iets andere invulling gekregen en hiervoor is de in 2015 toegezegd subsidie, in overleg met het bestuur van het Huib Kluijverfonds voor gebruikt.

In 2016 zijn twee nieuwe aanvragen ingediend.

Jan Veen en Hanneke Dallmeijer hebben een subsidieverzoek ingediend voor hun Griendboek. Dit is toegekend in de vorm van een garantstelling.

Door Huub Brandsma is een verzoek ingediend voor een bijdrage aan zijn studie naar de lateralisatie en persoonlijkheid in de klapekster. Dit verzoek is door het bestuur niet gehonoreerd.

Het bestuur is ook dit jaar ongewijzigd; Theo Boudewijn (voorzitter), Bob Loos (secretaris/penningmeester), Joost Tinbergen en Piet van den Hout.

Nederlandse Ornithologische Unie (NOU)

Informatie over subsidiemogelijkheden kan worden ingewonnen bij de secretaris/penningmeester: bobloos@hetnet.nl Hij kan u ook informeren over de mogelijkheden om het Huib Kluijver Fonds financieel te ondersteunen door middel van een (fiscaal vriendelijke) schenking, waarmee u bijdraagt aan de studie en bescherming van de (inter)nationale vogelwereld.

Stichting Vogeltrekstation

Op 31 januari 1931 is de Stichting Vogeltrekstation opgericht. Het doel van de stichting is het bevorderen van het ornithologisch onderzoek in het algemeen en dat van de vogeltrek in het bijzonder. In 2015 is door het Vogeltrekstation geïnformeerd naar de mogelijkheden om een bijdrage te krijgen voor het maken van de nieuwe ringatlas. Uiteindelijk is dit verzoek ingetrokken.

In 2016 heeft de Stichting Vogeltrekstation kleine subsidies verstrekt voor een bijdrage aan de renovatie van de ringershut van VRS Nebularia en voor het herstel van enkele vlonders van VRS Zwarte Meer.

Het bestuur van de stichting Vogeltrekstation is als volgt samengesteld: Arie van Noordwijk (voorzitter), Theo Boudewijn (secretaris), Ruben Fijn (penningmeester), Rinse Wassenaar en Koos van Ee.

Informatie over subsidiemogelijkheden kan worden ingewonnen bij de penningmeester: r.c.fijn@buwa.nl. Hij kan u ook informeren over de mogelijkheden om de Stichting Vogeltrekstation financieel te ondersteunen door middel van een (fiscaal vriendelijke) schenking, waarmee u bijdraagt aan de studie en bescherming van de (inter)nationale vogelwereld.

Secties van de NOU (NZG, NSWG, AKN)

Nederlandse Zeevogelgroep NZG

Er is geen verslag over activiteiten in 2016 ontvangen. De NZG leidt een slapend bestaan.

Nederlandse Steltvogelwerkgroep (NSWG)

De Nederlandse Steltloperwerkgroep is ontbonden wegens gebrek aan activiteiten. Daarmee is deze NOU sectie in 2016 opgehouden te bestaan.

Avifaunistische Kring Nederland (AKN)

Bestuurssamenstelling 2016

Voorzitter: Drs. J. F. (Frank) de Miranda
Secretaris: Dr. C. M. (Martin) Lok
Penningmeester: C.J.G. (Kees) Scharringa

Ledentaladministratie

Op 31-12-2015 stonden er 36 leden ingeschreven.

Nederlandse Ornithologische Unie (NOU)

Aanmeldingen, adreswijzigingen en opzeggingen bij voorkeur per email sturen naar AKNNOU@hotmail.com of anders per brief naar de secretaris: C.M. Lok, Vliegenvangerlaan 12, 2566RN, Den Haag.

De contributie voor 2016 was 15 Euro per jaar, voor 2017 wordt deze verhoogd naar €17,50.

Activiteiten in 2016

Ook in 2016 concentreerde de AKN zich op drie hoofdactiviteiten: (1) Ornithologisch Erfgoed, (2) Avifauna Georgië en (3) Excursie(s). De eerste twee zijn projectmatig georganiseerd op basis van een meerjarig plan en subsidies. Er waren twee excursies: 20-22 mei met 18 deelnemers naar de nieuwe natuur rond Groningen onder leiding van Harm-Jan Wight en Egge Boerma, en op 1 oktober een bezoek aan de vinkenbaan van Meijndel onder leiding van Rinse van der Vliet en Peter Spierenburg. Op laatstgenoemde dag is ook de Algemene Ledenvergadering gehouden in het Jan Verwey Natuurcentrum te Noordwijk, met lezingen van Bas van Balen (Ornithologisch Erfgoed voormalig Nederlands Indië) en Peter Spierenburg (Vinkenbaan Meijndel).